

Stichting Het Historisch Gebruiksglas

Jaarverslag 2021

In 2021 vierden we ons eerste lustrum, dat het jaar daarvoor door de pandemiebeperkingen in het water was gevallen. Het zesde symposium in het Rijksmuseum van Oudheden (RMO) begon vroeger en duurde langer dan gewoonlijk om ruimte te maken voor meer sprekers. De gezamenlijke lunch en afsluitende borrel boden de 50 deelnemers de gelegenheid de in de lockdown ‘verloren’ tijd in te halen en weer met elkaar over hun gezamenlijke interesse te spreken. Daarnaast hebben we het symposium ook online aangeboden, waarvan ruim 30 belangstellenden gebruik hebben gemaakt.

Het programma van het symposium was als volgt.

- **Kitty Laméris** besprak haar onderzoek naar Schertsglazen uit de 16e-18e eeuw. Met voorbeelden beschreef ze alle typen en hoe die werden gebruikt. Met glasblazer **Marc Barreda**, heeft zij in de Glasblazerij in Leerdam gewerkt om zulke glazen met oude technieken na te maken. Het resultaat is vanaf april 2022 te zien in het Nationaal Glasmuseum. De stichting organiseert een excursie naar die tentoonstelling.
- In het verleden stonden amateur-verzamelaars aan de basis van vrijwel alle musea in ons land. Waarom verzamelen zij eigenlijk, hoe gaan ze daarbij te werk en hoe gaan zij om met hun verworven glazen en flessen? Glasverzamelaar **Theo Zandbergen** gaf daar als eerste zijn antwoord op. Samen met zijn vrouw Elisabeth verzamelt hij zowel glas uit de oudheid als Venetiaans glas.
- **Johan Veeckman**, archeoloog en hoofd van de afdeling onroerend erfgoed van de stad Antwerpen, gaf een overzicht van het onderzoek van historisch glas in zijn stad. In de 16^e eeuw was dat de rijkste stad in de Nederlanden. Het bood een markt voor luxe producten als Façon de Venise glas en speelde een belangrijke rol in de verdere verspreiding van de glastechnologie.
- **Maartje Brattinga**, conservator glas van het Rijksmuseum, vertelde hoe de rijke glascollectie van het museum bijeen is gekomen en wie daarbij een rol heeft gespeeld, zoals Stadhouder Willem IV (1748-1806), Johannes Kneppelhout (1814-1885, bekend als schrijver Klikspaan), vader en zoon Daniel en David Henriques de Castro (1806-1863 en 1826-1989) en Adriaan Enschedé (1829-1896).
- **Jerzy Konicki-Goldfinger**, de winnaar van de Ina Isingsprijs 2020 begon met een korte terugblik op zijn prijswinnende artikel ‘In search of quality. Façon de Venise vessels made of K-rich glass in the light of the European glass technology of that time’, dat in het Jaarboek 2020 is opgenomen. Daarna gaf hij een overzicht van de geschiedenis van Pools glas dat hier te lande niet zeer bekend is.

De combinatie van het symposium in het museum en online maakte dat de verkoop van het Jaarboek 2020 voor een deel weer tijdens het symposium kon plaatsvinden. Voor de online deelnemers moest elk exemplaar besteld, afgerekend en verzonden worden. Door de gestegen portokosten hebben we de prijs moeten verhogen naar € 17,50. De losse verkoop zal pas na het opheffen van de pandemiebeperkingen in beurzen, bijeenkomsten en museumwinkels op gang kunnen komen.

Verheugend is dat steeds meer glasliehebbers ons weten te vinden met vragen, bijvoorbeeld over de herkomst van gevonden glazen voorwerpen. In samenspraak met leden van de vereniging 'de Oude Flesch' en andere glasexperts konden wij deze vragen meestal naar tevredenheid beantwoorden.

Samenvattend hebben we de gevolgen van de pandemie beperkt kunnen hoeden. We zijn verheugd over het groeiend aantal deelnemers aan het symposium. We zullen dat in 2022 zowel in het museum als online blijven organiseren.

30-03-2022, Willem van Traa, voorzitter